

Infrastrukturdepartementet

Er referens/dnr: I2020/002973

i.remissvar@regeringskansliet.se

i.e.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande från SKGS om promemorian Minskade anslutningskostnader för elproduktion till havs

Generellt

SKGS tackar för möjligheten att svara på rubricerad remiss. Svensk basindustri använder idag ca 40 TWh el årligen som förädlas till produkter som gör stor klimatnytta globalt när det exporteras. Svensk basindustri bidrar med välfärd genom att skapa arbetstillfällen i hela landet och bidrar med exportintäkter. Under de kommande decennierna står Svensk basindustri inför en omfattande omställning där Svensk basindustri utöver att bidra till att Sverige kan nå sina nationella klimatmål kan bidra med ökad välfärd och bidra till global klimatnytta genom export av fossilfria produkter. Detta samtidigt som arbetstillfällen och välfärd ökar.

Tillgång till en stabil elförsörjning till en konkurrenskraftig kostnad är viktigt för basindustrins konkurrenskraft idag och är en förutsättning för att Sverige ska kunna nå klimatmålen med en bibehållen välfärd. Kostnadseffektivitet måste vara ett ledord i beslut som rör elförsörjningen. Storskaliga subventioner till enskilda kraftslag bidrar inte till ett kostnadseffektivt kraftsystem och riskerar att försämra konkurrenskraften för svensk industri.

Sammanfattning

SKGS avstyrker förslaget att elproducenternas kostnad för att ansluta havsbaserad vindkraft ska minskas genom att Svenska Kraftnät ska bygga ut transmissionsnätet till havsområden där det finns förutsättningar för flera elproduktionsanläggningar. SKGS baserar det på följande argument.

- SKGS anser, liksom tidigare, att havsbaserad vindkraft ska bära sina egna kostnader, precis som andra kraftslag eller ny användning måste göra när de ansluter sig till elsystemet. Alla kraftslag ska stå för sina egna kostnader.
- Det är fel att förordningen styr mot ett energipolitiskt mål och gynnar ett specifikt kraftslag på bekostnad av andra kraftslag.
- Kraftslag som kan bidra med systemnyttor som idag inte prissätts bör kompenseras genom särskilda mekanismer som är teknikneutrala och där samtliga kraftslag kan kompenseras baseras på den nytta de kan tillföra.
- Konsekvensanalysen kommer fram till att det inte går att avgöra vilka effekter reformen får (positiva som negativa). Både elanvändare och elproducenter på land riskerar ökade kostnader till följd av förslaget.
- Förslaget riskerar att Svenska kraftnäts resurser inte används där de gör mest nytta.

SKGS är den råvaruförädlare och elintensiva industrin i Sverige, Skogen, Kemin, Gruvorna och Stålet. Basindustrin står för en viktig del av sysselsättningen i näringslivet i Sverige och industriproduktionen finns framförallt ute i glesbygden, där inte så många andra arbetstillfällen ges. Runt fabrikerna finns nätverk av mindre företag för transporter, varor och servicetjänster vilket har stor betydelse för den lokala och regionala tillväxten. Basindustrins roll för Sveriges handelsbalans är betydande och den står för cirka en femtedel av varuexporten. Möjligheten att kunna sälja sina varor till konkurrenskraftiga priser på världsmarknaden är nödvändig för svensk basindustri.

Box 55525, 102 04 Stockholm, Tel. 08-762 79 83, info@skgs.org, www.skgs.org

Havsbaserad vindkraft ska bära sina egna kostnader

Tillgång till en stabil elförsörjning till en konkurrenskraftig kostnad är viktigt för basindustrins konkurrenskraft idag och är en förutsättning för att Sverige ska kunna nå sina klimatmål med en bibehållen välfärd. Kostnadseffektivitet måste vara ett ledord i alla beslut som rör elförsörjningen. Storskaliga subventioner till enskilda kraftslag bidrar inte till ett kostnadseffektivt kraftsystem.

Kostnaden för havsbaserad vind försvinner inte med promemorians förslag. Istället vältras kostnaderna över på elanvändare och elproducenter på land. SKGS anser, liksom tidigare, att havsbaserad vindkraft ska bära sina egna kostnader, precis som andra kraftslag eller ny användning måste göra när de ansluter sig till elsystemet. Alla kraftslag ska stå för sina egna kostnader. Att upprätthålla denna princip i elsystemet är viktig, eftersom den är bas för att skapa tilltro till samhällsgemensamma lösningar.

Utbyggnaden av transmissionsnätet ska ske baserat på samhällsekonomiska

lönsamhetsbedömningar.

I promemorian föreslås det att Svenska kraftnät ska ta särskild hänsyn till den havsbaserade vindens betydelse för uppfyllelse av målet om 100 procents förnybar elproduktion till 2040. Detta skulle innebära ett avsteg från principen att en utbyggnad av transmissionsnätet ska ske baserat på samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar.

Att investeringar i transmission för havsbaserad vind ska utvärderas på andra uppfyllelse av målet om 100 procents förnybar elproduktion till 2040 medan övriga investeringar ska utvärderas på samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar kan bli mycket utmanande i praktiken. Det är till exempel oklart om ett sådant argument skulle hålla i tillståndsprocessen. Det är rimligt att alla investeringar i transmissionsnätet utvärderas efter samma kriterier, oavsett om de sker på land eller till havs.

Systemnyttor ska kompenseras genom teknikneutrala system som är samhällsekonomiskt

motiverade.

I promemorian motiveras förslaget med att den havsbaserade vinden kan bidra med nyttor för det samlade elsystemet som inte är prissatta. Det är dock tveksamt om havsbaserad vind, som är variabel i sin natur, faktiskt kan bidra med dessa systemnyttor i någon större utsträckning. Detta då produktionen inte är planerbar och inte med säkerhet kan bidra med systemnyttor när de verkligen behövs.

Systemnyttor bör istället premieras genom teknikneutrala ersättningsmodeller. Svenska kraftnät har ett pågående regeringsuppdrag att föreslå just sådana ersättningsmodeller för relevanta systemtjänster och ändringar i regelverk. Om havsbaserad vind kan bidra med systemnyttor bör de i så fall ersättas genom dessa teknikneutrala ersättningsmodeller snarare än subventionerade anslutningskostnader.

Konsekvensanalysen motiverar inte förslaget

I konsekvensanalysen framgår det tydligt att det inte går att kvantifiera effekterna av förslaget. Det finns en överhängande risk att förslaget leder till ökade kostnader för elanvändare och producenter på land som inte kompenseras av ökade systemnyttor eller minskade kostnader som är svåra att kvantifiera. SKGS anser att det inte är rimligt att gå vidare med ett förslag där konsekvenserna inte är analyserade mer än på ett mycket övergripande plan.

Svenska kraftnät måste använda sina resurser där de gör mest samhällsnytta.

Det svenska elsystemet är inne i en expansiv fas och står inför stora utmaningar för att byggas ut i en takt som gör att den ökade elbehovet som krävs för klimatomställningen kan mötas. Svenska kraftnäts planer att förstärka elnätet är i dagsläget otillräckliga och det kommer att ta 10 till 20 år innan nödvändiga förstärkningar för att möta dagens behov är på plats. Detta förutsatt att Svenska kraftnät kan möta sina tidplaner, vilket de har haft svårt att göra fram till dagens datum. Att i det läget belasta Svenska kraftnät med uppgiften att bygga ut ett transmissionsnät till havs riskerar att försämra förutsättningarna för att klara av de nödvändiga förstärkningarna på land.

Stockholm den 3 maj 2021

Johan Bruce

Energidirektör SKGS